

Ny EU-förordning om växtskyddsmedel

Peter Bergkvist

Innehåll

1. Zoner
2. Substitution
3. Stupstockar

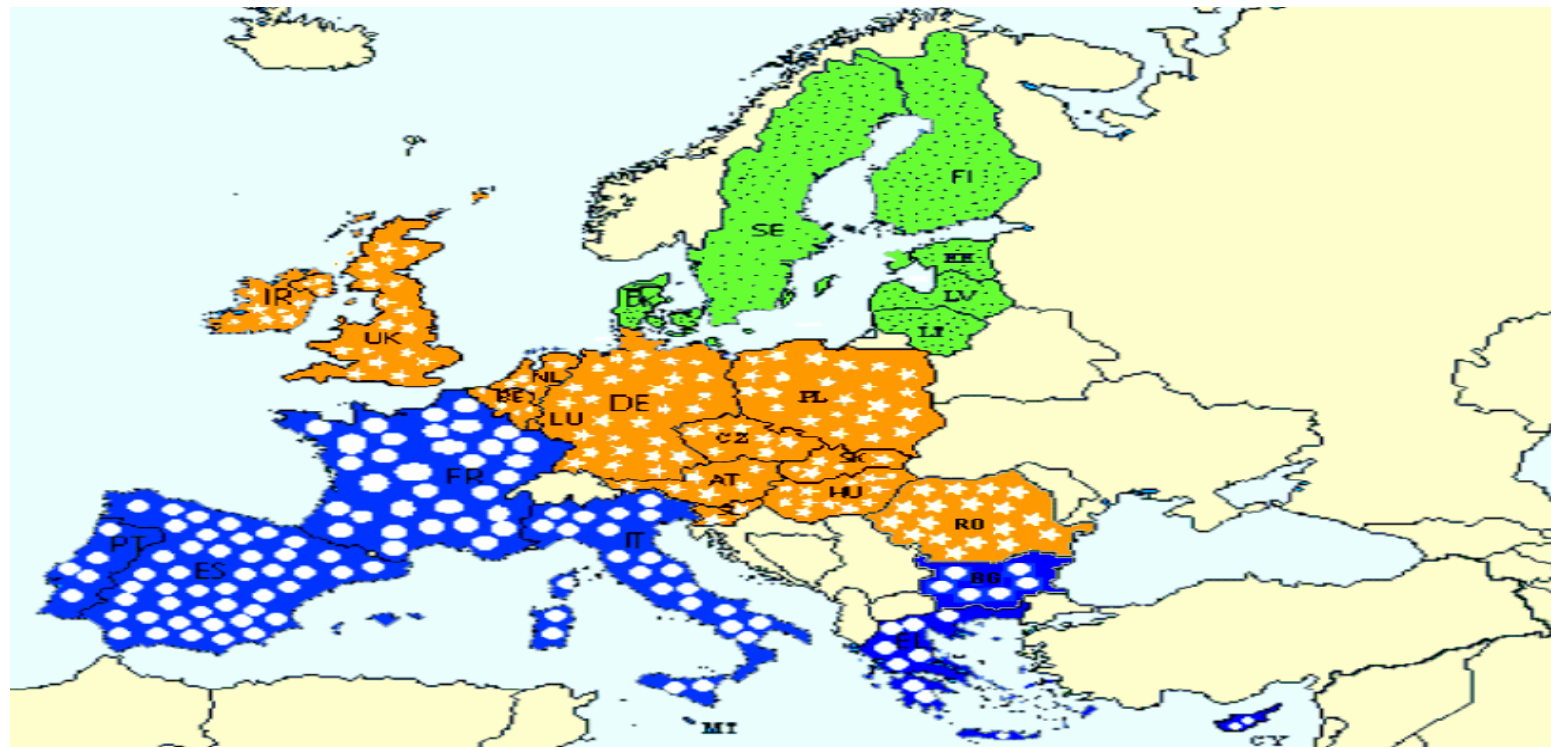
Två huvudsyften i förordningen

1. Begränsa miljö- och hälsorisker. Reglerna syftar till att nå en hög skyddsnivå.
2. Undanröja hinder för den inre marknadens funktion.

Viktiga nyheter jämfört med nuvarande regler

- **Beslutas gemensamt på EU-nivå**
 1. Godkännande av verksamma ämnen (besluts-kriterier har tillkommit).
 2. Identifiering/godkännande av verksamma ämnen som är kandidater för substitution.
- **Beslutas av länderna**
 1. Produktgodkännande efter prövning med ömsesidigt erkännande inom zoner (samma besluts-kriterier som idag).
 2. Jämförande bedömning och substitution av produkter.

Tre zoner

North Zone: SE, FI, DK, EE, LV, LT

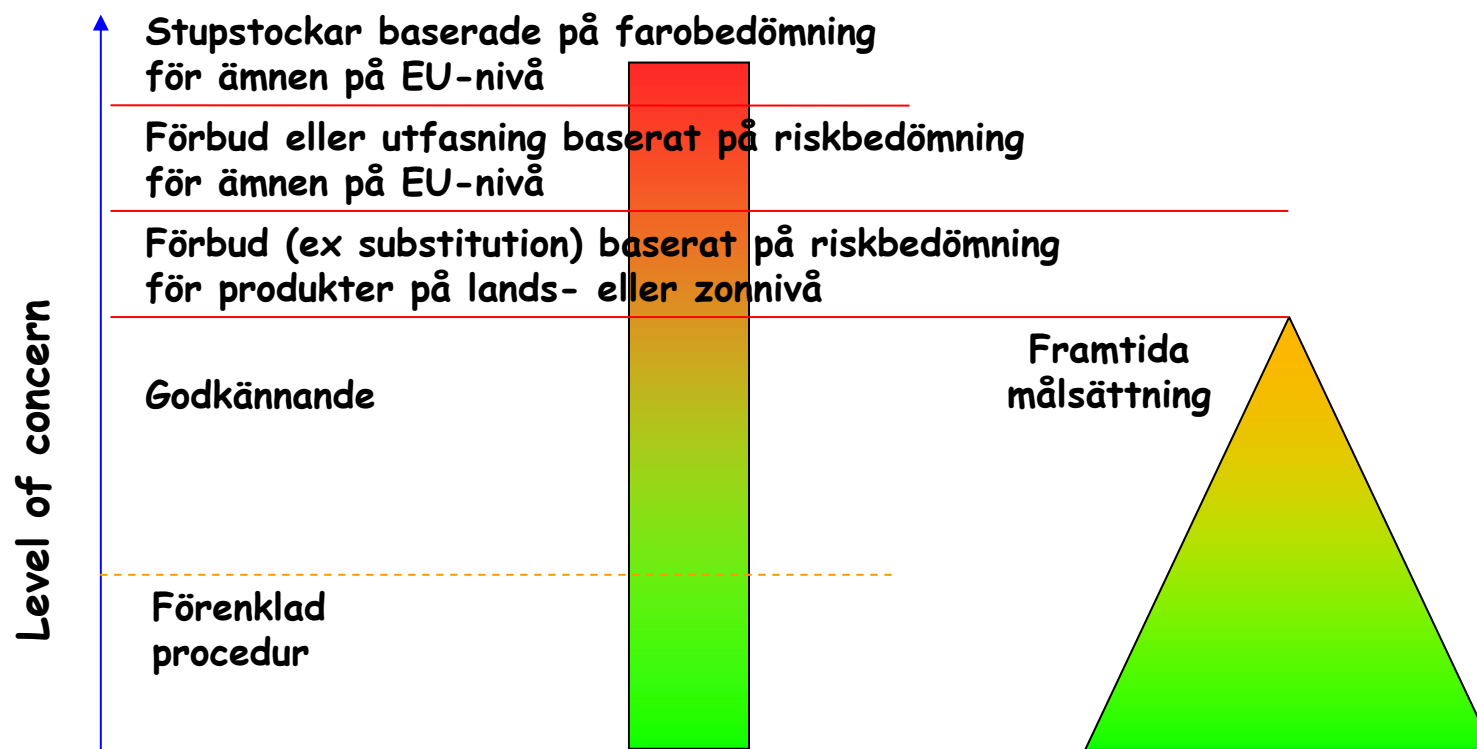
Central Zone: BE, CZ, DE, IR, LU, HU, NL, AU, PL, RO, SL, SK, UK

South Zone: BG, ES, EL, FR, IT, CY, MT, PT

Bakgrunden till stupstockar och substitution

- 2001 Substitution är en attraktiv idé som behöver utvecklas (KOM).
- 2001 6:e miljöhandlingsprogrammet om potentiellt mycket skadliga ämnen, t ex cancer, mutagena, reprotoxiska och POPs (Rådet).
- 2003 Dessa slutsatser bör även gälla växtskyddsmedel (EP).
- 2006 Förslag till ny förordning om växtskyddsmedel innehållande stupstockskriterier och regler om substitution (KOM).

Principer för beslutskriterier i PPP-förordningen

Förutsättningar för substitution (artikel 50)

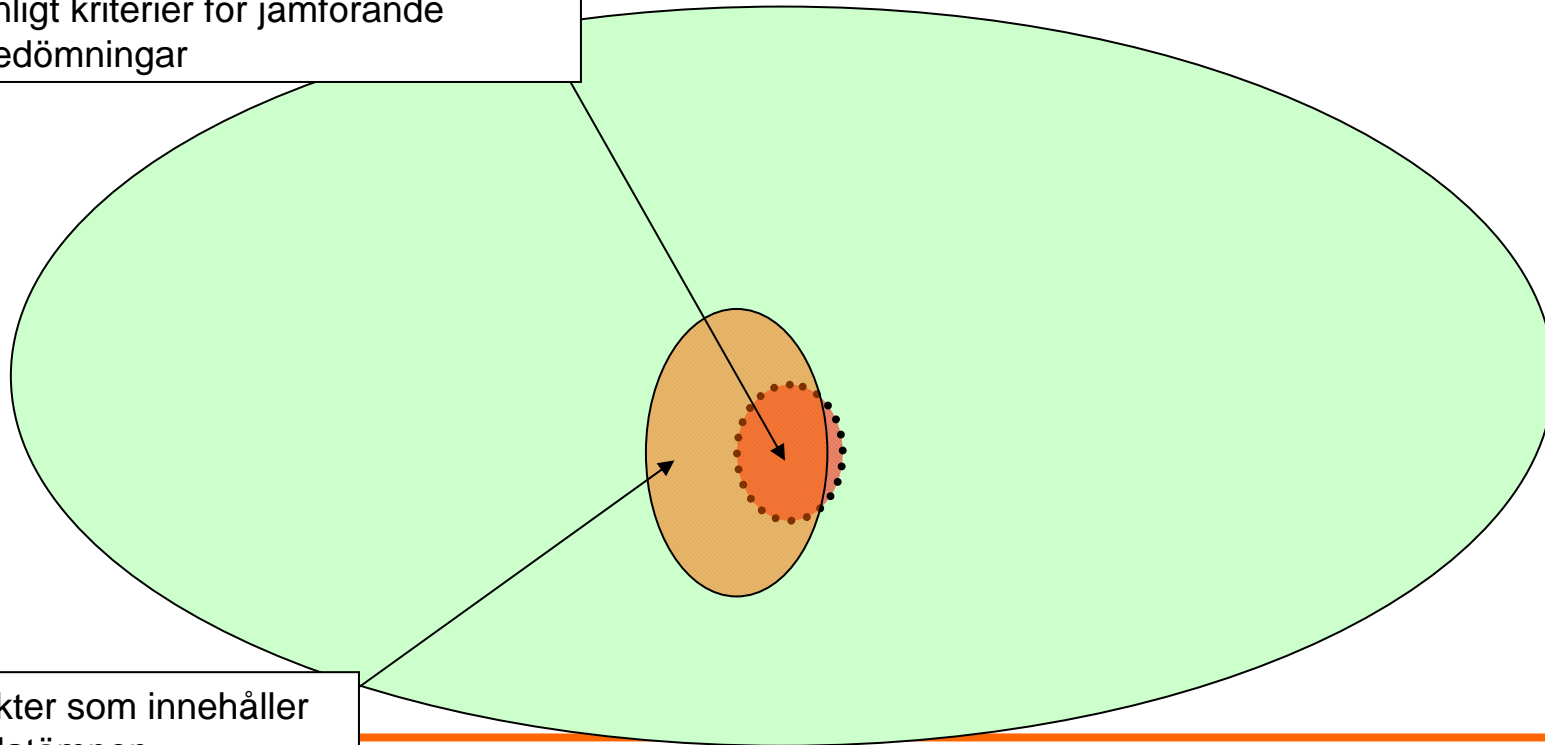
Växtskyddsmedlet ska innehålla ett *kandidatämne*.

En jämförande bedömning av risker och fördelar enligt bilaga IV visar att:

- a) det finns ett säkrare medel eller metod, **och**
- b) detta medel/metod inte medför några betydande ekonomiska eller praktiska nackdelar, **och**
- c) tillräckligt stor kemisk diversitet (resistensrisk), **och**
- d) konsekvenserna för smågrödor ska beaktas.

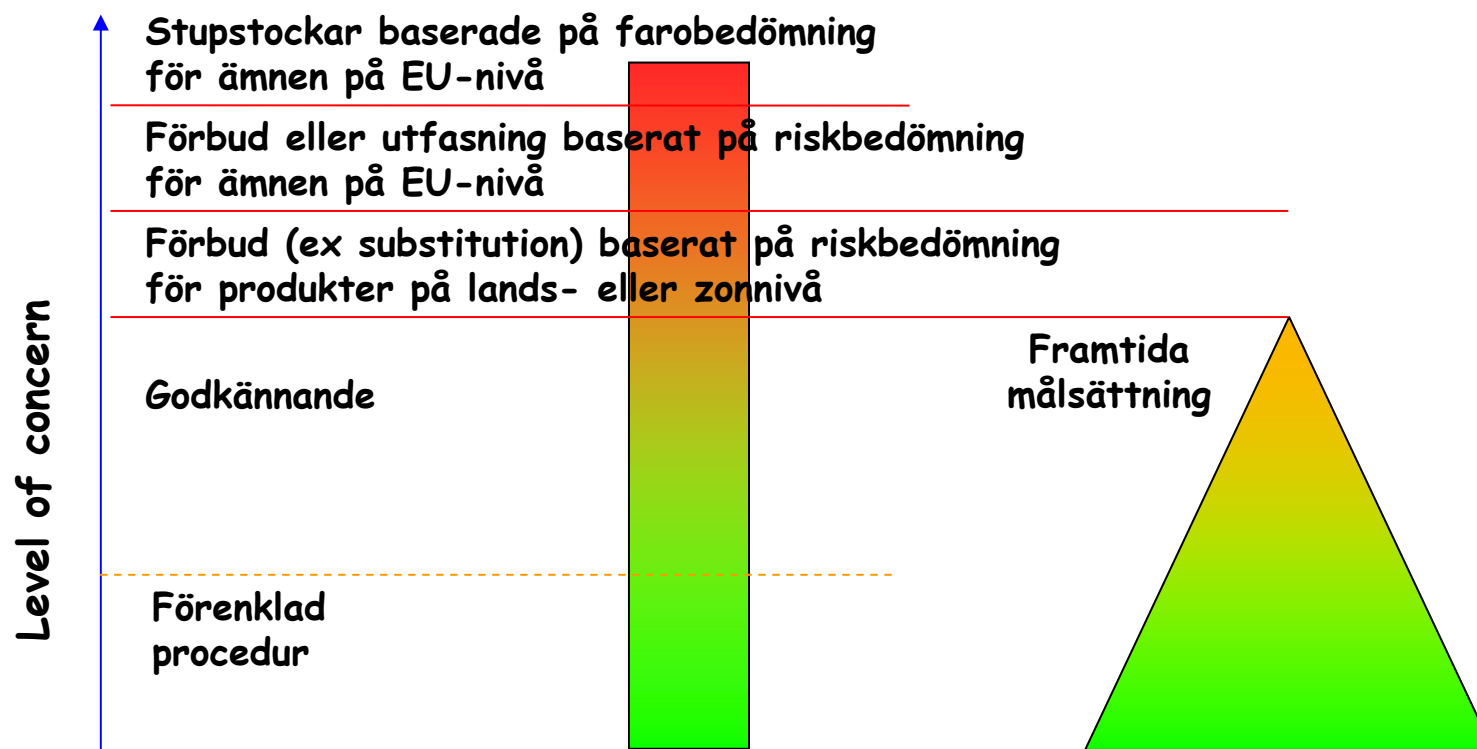
Andel produkter som kan bli föremål för jämförande bedömningar och substitution

Produkter som ev. kan substitueras enligt kriterier för jämförande bedömningar

Produkter som innehåller kandidatämnen

Principer för beslutskriterier i PPP-förordningen

Stupstockskriterier

Hälsokriterier

- Ämnen som kan orsaka cancer, påverka arvsanlaget eller ge fosterskadande effekter (s.k. CMR kategori 1 och 2), såvida inte exponeringen är försumbar. (Undantag: ämnen som påverkar arvsanlaget).
- Ämnen som förorsakar endokrina störningar (s.k. hormonstörande ämnen) som kan ge skadliga effekter för människor, såvida inte exponeringen är försumbar. I avvaktan på mer specifika kriterier tillämpas ”svenska riktlinjer”.

Stupstockskriterier

Miljökriterier

- Ämnen som uppfyller kriterierna för att vara persistenta organiska föroreningar (s.k. POP).
- Ämnen som uppfyller kriterierna för att vara persistenta, bioackumulerande och toxiska (s.k. PBT) eller mycket persistenta och mycket bioackumulerande (vPvB).
- Samt några mer riskbaserade kriterier, t ex för bin.

Artikel 4 (7) om undantag från stupstockar

Undantag kan ges i högst 5 år om ämnet ”är nödvändigt för att kontrollera en allvarlig fara för växtskyddet som inte kan avvärjas med andra medel, inbegripet med icke-kemiska metoder, förutsatt att riskreducerande åtgärder tillämpas i samband med användning av det verksamma ämnet för att se till att exponering av människor och miljö minimeras”.

Undantaget får inte tillämpas på ämnen som ”klassificeras eller ska klassificeras som cancerogena i kategori 1, cancerogena i kategori 2 utan tröskelvärde eller reproduktionstoxiska i kategori 1”.

Fördelar med stupstockskriterier

- Höjer skyddsnivån genom att hantera osäkerheter i riskbedömningsmetodiken för de mest problematiska ämnena
- Ökar förutsägbarheten (viktigt inte minst för företagens produktutveckling och planering)
- Harmoniserar marknaden (besluten gäller alla länder)
- Effektiviserar processen (problematiska ämnen riskerar annars fördröja arbetet genom omfattande diskussioner). Andra ämnen kommer snabbare ut på marknaden.

Tidplan - förordningen

Klart

- KOMs förslag juli 2006
- EPs 1:a läsning okt 2007
- Rådets 1:a läsning juni 2008
- Överenskommelse mellan Rådet och EP 19 dec 2008
- EPs antagande 13 jan 2009

Återstår

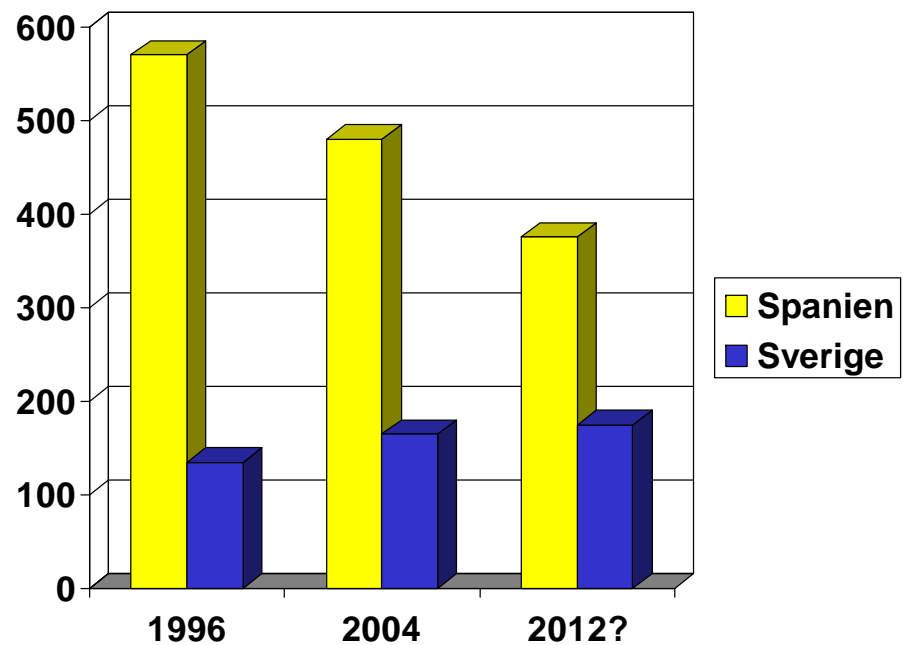
- Rådets antagande mars 2009
- Publicering maj 2009?
- Ska börja tillämpas slutet 2010 – början 2011

Men när ska stupstockarna tillämpas?

- Alla existerande verksamma ämnen ska prövas om de faller för stupstockarna i samband med att de ska omprövas, vilket sker vid olika tidpunkter.
- För flertalet av de ämnen som är godkända i Sverige idag kommer denna prövning att ske mellan 2013 och 2019.
- KOM har dock möjlighet att utarbeta en accelererad process för dessa ämnen (oklart hur och när).

”Förluster” av verksamma ämnen har inte drabbat Sverige

- Från början ca 1100 ämnen.
- Drygt 700 är nu borta.
- Stora skillnader mellan länderna.
- Störst ”förluster” för medelhavsländerna och minst för Norden.
- Finland och Sverige har istället fått fler ämnen.

Sammanfattning – Ny PPP-förordning 1(2)

- De nya reglerna har antagits med en klar majoritet och väntas leda till en effektivare beslutsprocess och en högre skyddsnivå för människors hälsa och miljön i hela EU.
- Viktiga nyheter är:
 - stupstockskriterier för verksamma ämnen.
 - jämförande bedömningar och substitution för produkter.
 - godkännande inom tre zoner.

Sammanfattning – Ny PPP-förordning 2(2)

- Stupstockarna kommer att omfatta ca 5 % av samtliga ämnen och ska i de flesta fall tillämpas först om flera år (upp till 10 år).
- Substitutionsreglerna väntas inte inverka negativt på växtskyddsmöjligheterna.
- Sverige har ”drabbats” förhållandevis lite jämfört med de flesta andra länder av den pågående omprövningen i EU, m.a.p. tillgången på växtskyddsmedel.